

mer bestandig skulle ligge paa Rejse rundt om i Kommunerne og forhøre sig om, hvorledes de Fattige blive forjærgede, eller se ind i de Hjem, hvor der er fattige Syge o. s. v. Det er Noget, Amtsraadets Medlemmer ikke kunne overkomme, dertil ere de de selvstændig altfor faa, og dertil tager man ikke noget Initiativ, naar det kun er en Biting til alle de andre Forretninger, man har med at gjøre. Enhver, der har boet en Snes Aar paa Landet og har haft med disse Sager at gjøre, veed, at det er saa godt som fuldstændig overladt til de lokale Kommunalbestyrelser, hvorledes de ville udføre Fattigloven og i det Hele taget ville behandle de Fattige. Saaledes er det nu, og saaledes vil det ogsaa blive efter dette Forslag, og det er saa meget mere misligt, som der hos os finder et Forhold Sted, der, saavidt jeg veed, ikke finder Sted i noget som helst andet Land, og det er det, at hos os er Fattigbestyrelsen og Kommunalbestyrelsen den selv samme Autoritet. I de fleste andre Lande er Fattigbestyrelsen Et og Kommunalbestyrelsen noget Andet; men hos os falde de sammen, og Kommunalbestyrelsen bliver ikke valgt til og har saendelig ikke til Opgave at tage sig af de Fattige. Kommunalbestyrelsen bliver valgt for at varetage Kommunens økonomiske Læb, og det betragter den som sin væsentligste Opgave. Naar den nu tillige skal tage sig af de Fattige, kommer enhver Kommunalbestyrelse paa Landet i det Tilfælde, at den i Grunden skal tjene to Herrer, hvad der, som bekendt, ikke er muligt, for det Første varetage Kommunens økonomiske Læb og dernæst ogsaa de humane Læb ligeoverfor de Fattige, og det bliver under alle Omstændigheder en meget vanskelig Opgave. Der kan være samvittighedsfulde Kommunalbestyrelser, som ere samvittighedsfulde i begge Retninger, som samvittighedsfuldt ville tage de økonomiske Hensyn, have en levende Følelse af: Det er fremmede Penge, vi have med at gjøre, og derfor maa vi være sparsommelige, men som paa den anden Side have en levende Følelse af, at der kunde være mange Fattige, som de kunde have Øyst til at gjøre noget mere for, end de strengt økonomiske Hensyn egentlig tillade dem at gjøre. Det er derfor min Overbevisning, at hvis vi ikke paa en eller anden Maade faae etableret et Tilhyn, som har nogen virkelig Betydning, saa vil denne Lov lide af den overordentlig store Mangel, at vi egentlig ikke have nogen som helst Garanti for, hvorledes den vil blive udført i Livet. Man kunde tænke sig forskjellige Maader. I Norge have de Kommunalbestyrelser, og saa

have de en Fattigkommission, og denne Fattigkommission har saa sine Tillidsmænd, som have den udrykkelige Opgave i hver Kommune at tilse de Fattige og tilse, at de blive ordentlig behandlere. Man kunde tænke sig et saadant Tilhyn etableret paa den Maade, at Amtsraadet bestiftede nogle Tillidsmænd omkring i Kommunerne, og alt-saa, ligesom der nu er bestiftede Tillidsmænd og Tilhynsvinder for Bleieborn, Amtsraadet bestiftede Tillidsmænd, flere eller færre, eftersom Kommunen er større eller mindre, for at have Tilhyn med Lovens praktiske Udførelse. Man kunde ogsaa tænke sig en anden Maade, og det vilde efter min Overbevisning være det kjønneste — men det antager jeg, er et uudsjrligt Ideal — at vi i Loven indførte en Bestemmelse om, at de Fattige i hver Kommune — ikke just de, der ere paa Fattigvæsenet, men i Gr, de, der ikke svare direkte Stat til Kommunen — havde Lov til at vælge blandt de Høistbestiftede — jeg skal senere udrykkelig sige hvorfor — en Ordfører eller Talsmand for dem. Man burde vælges blandt de Høistbestiftede, for at det ikke med Ret skulde siges om ham, at det var en let Sag for ham at være noget sløt, fordi han ikke selv skulde betale Fattigskatten. Men paa den anden Side burde han selvstændig vælges af dem, som havde Udsigt til at komme ind under den offentlige Fattigforjærgelse. Jeg siger, det vilde være ret kjönt, dersom vi kunde blive enige om det. Det kan imidlertid være, at det ikke er muligt; men under alle Omstændigheder maa der, hvis Loven for mig skal være noget Fremskridt, gjøres noget Alvorligt, for at de Fattige kunne komme til at paatale deres Ret, dersom de ikke blive behandlere godt. Jeg vil ikke sige Andet, end at jeg er overbevist om, at de fleste Kommuner gjerne ville behandle deres Fattige human, det tror jeg nok; men det er Noget, som vi Allesammen vide, og som man kan læse sig til engang imellem, at der kan være Syge f. Gr., som blive stammelig behandlere af Kommunerne, og saalænge der ikke er noget Andet at henvise til end dette Tilhyn fra Amtsraadsmedlemmernes Side, er det virkelig fuldstændig illusorisk. Giv vi i en Lov de Fattige Ret til Forjærgelse, kan det ikke paa nogen Maade gaa an, at vi ikke ogsaa under en eller anden Form give de Fattige Ret til at gjøre deres Ret gjældende, og den Gaad de ikke. Det hænger sammen med hele dette Spørgsmaal: Have de Fattige i det Hele taget nogen Ret til at blive forjærgede. (Sidenrigsministeren: Efter Grundloven have de Ret. De kunne klage). Jeg skal tillade mig at